

Program Pomocy Społecznej Gminy Sompolno na lata 2010 - 2017

Rozdział I - OPIS PROGRAMU

Gmina jako wspólnota mieszkańców ma obowiązek stworzyć równe szanse wszystkim ludziom zamieszkującym na jej terenie. Z różnych względów wiele osób nie może lub nie potrafi stworzyć dla siebie warunków zapewniających im godne życie.

Pojęcie pracy socjalnej wiąże się z celową i zorganizowaną pomocą współczesnych społeczeństw swoim niewydolnym ekonomicznie, społecznie i fizycznie członkom. Proces ten zakłada aktywne współuczestnictwo wszystkich podmiotów, nakierowane na:

- 1) realizację celów określonych jako pomaganie w osobistym i społecznym usamodzielnieniu się członkom społeczności potrzebującym tej pomocy;
- 2) rozwój kadry i jej zawodowych kwalifikacji koniecznych do wykonywania tej pracy;
- 3) odbiorców, którymi są poszczególne osoby, grupy czy społeczności.

Sukcesywnie następuje przeformułowanie roli i zadań pomocy społecznej, a także sposobów realizacji świadczonej pomocy. W ostatnim czasie znacznie wzrosła rola partnerów społecznych: organizacji pozarządowych, grup nieformalnych, wolontariuszy. Nowe formy pracy wymuszają od realizatorów pomocy społecznej nowej wiedzy i umiejętności, dlatego należy podjąć działania nakierowane na podniesienie ich kwalifikacji.

Program zakłada dążenie do profesjonalizmu, mające na celu poprawę warunków życia jednostki i społeczności. Realizacja zadań postawionych przed pomocą społeczną, zarówno na poziomie społeczności lokalnej, jak i na poziomie rodziny i jednostki, powoduje konieczność:

- 1) rozwijania zintegrowanego systemu działań i innowacyjnych form pomocy;
- 2) systematycznego diagnozowania problemów społecznych;
- 3) profesjonalnego i sprawnego działania służb społecznych;
- 4) udostępnienia społecznych środków i zasobów;
- 5) tworzenia warunków do współuczestnictwa odbiorców pomocy w procesie ich kształtowania.

Założenia Programu oparte są o cztery kierunki oddziaływania:

- 1) działania profilaktyczne;
- 2) działania edukacyjne;
- 3) działania kompensacyjne;
- 4) działania korekcyjno - wspierające.

Program w swoich założeniach scala już istniejące i funkcjonujące programy, stwarza możliwość nowych rozwiązań i wymusza ściślejszą współpracę i koordynację działań.

Odbiorcami Programu są w szczególności osoby i rodziny, potrzebujące pomocy z powodu:

- 1) bezrobocia, w tym o charakterze długotrwałym;
- 2) trudności w pozyskaniu mieszkania;
- 3) ubóstwa;
- 4) problemów wychowawczych z dziećmi;
- 5) uzależnień;
- 6) bezradności (życiowej, społecznej, rodzinnej);
- 7) niepełnosprawności;
- 8) długotrwałej choroby;
- 9) starości;
- 10) przemocy fizycznej i psychicznej;
- 11) sieroctwa społecznego;
- 12) samotnego rodzicielstwa;
- 13) konfliktów wewnątrz rodziny spowodowanych rozwodem i roszczeniami materialnymi.

Materiałem wyjściowym do opracowania Programu były:

- 1) analiza problemów społecznych występujących na terenie Gminy Sompolno;
- 2) materiał zebrany z wykorzystaniem analizy słabych i mocnych stron oraz szans i zagrożeń podczas zebrań wewnętrznych organizowanych przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej;
- 3) wieloletnie doświadczenia służb społecznych;
- 4) dane będące w dyspozycji Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sompolnie, uzyskane w toku jego bieżącej działalności.

2. Cel główny (misja):

Stworzenie wszystkim mieszkańcom Gminy Sompolno warunków do aktywnego udziału w życiu społeczności lokalnej na miarę potrzeb i możliwości.

3. Cele operacyjne:

- 1) Utrzymanie i rozwój spójnego systemu współpracy instytucji i organizacji;
- 2) Organizacja i realizacja systemowych i profesjonalnych rozwiązań problemów społecznych w poszczególnych obszarach działań społecznych;
- 3) Aktywizacja środowisk i osób marginalizowanych i zagrożonych wykluczeniem społecznym do podejmowania użytecznych ról i funkcji społeczno - zawodowych;
- 4) Edukacja społeczna;
- 5) Inspirowanie społeczności lokalnej do rozwiązywania ważnych problemów społecznych - rozwój wolontariatu;
- 6) Podnoszenie poziomu i doskonalenie sprawności funkcjonowania pomocy społecznej, w tym rozwój kwalifikacji i kompetencji kadry pomocy społecznej;
- 7) Wspieranie i promocja modelowych metod działania w zakresie radzenia sobie z problemem marginalizacji i wykluczenia społecznego.

4. Odbiorcy programu:

- 1) Bezpośredni – osoby korzystające z pomocy społecznej, mieszkańcy Gminy Sompolno;
- 2) Pośredni – jednostki samorządu terytorialnego, organizacje pozarządowe, związki wyznaniowe, osoby prawne i fizyczne realizujące zadania pomocy społecznej.

5. Realizatorzy Programu:

Jednostką odpowiedzialną za koordynację Programu oraz bezpośrednią realizację części jego zadań jest Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sompolnie, który współpracuje w tym zakresie, na zasadach partnerstwa, z administracją rządową, innymi jednostkami organizacyjnymi samorządu gminy, powiatu i województwa, przedstawicielami sektora prywatnego, osobami fizycznymi oraz organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze polityki społecznej.

Rozdział II - BEZROBOCIE

1. Stan prawny:

Zadania w zakresie promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej określa ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (DZ.U.04.99.1001).

Zadania realizowane są przez publiczne, pozarządowe i prywatne instytucje rynku pracy:

- 1) powiatowe i wojewódzkie służby zatrudnienia;
- 2) Ochotnicze Hufce Pracy;
- 3) agencje zatrudnienia;
- 4) instytucje szkoleniowe;
- 5) instytucje dialogu społecznego;
- 6) instytucje partnerstwa lokalnego.

Publiczne służby zatrudnienia mogą zlecać jednostkom samorządu terytorialnego, organizacjom pozarządowym, instytucjom szkoleniowym, organizacjom związków zawodowych, organizacjom pracodawców oraz agencjom zatrudnienia niektóre zadania określone w ustawie.

Do zadań własnych gminy w tym obszarze, określonych w ustawie z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz.U.04.64.593 z późn. zm.) należy:

- 1) współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach;
- 2) przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze;
- 3) praca socjalna prowadzona z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej oraz ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokajania potrzeb członków społeczności;
- 4) podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznanych potrzeb gminy.

2. Cele operacyjne:

- 1) Poszerzanie struktury wspierającej działania osób bezrobotnych w poszukiwaniu pracy;
- 2) Przeciwdziałanie i eliminowanie negatywnych skutków psychospołecznych bezrobocia;
- 3) Dążenie do wyrównywania szans różnych grup społecznych na rynku pracy ze szczególnym uwzględnieniem osób wykluczonych społecznie.

3. Zadania do realizacji:

- 1) Zadania własne gminy:
 - a) Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach;
 - b) Redukowanie psychospołecznych skutków bezrobocia:
 - praca socjalna prowadzona przez pracowników socjalnych we współpracy z psychologami, doradcami zawodowymi, prawnikami.
 - c) Wspieranie osób bezrobotnych w podejmowaniu samozatrudnienia poprzez wypłacanie zasiłków na ekonomiczne usamodzielnienie.
- 2) Współpraca z samorządami innych gmin oraz podmiotami innych sektorów życia publicznego w zakresie realizacji ich zadań:
 - a) Ścisła współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy i innymi podmiotami działającymi w zakresie łagodzenia skutków bezrobocia, zatrudnienia oraz aktywizacji zawodowej osób poszukujących pracy;
 - b) Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie redukcji skutków bezrobocia:
 - inspirowania, promowania i organizowania działań służących nabywaniu i podnoszeniu kwalifikacji,
 - rozwijania i wspierania różnych form zatrudnienia socjalnego,
 - uruchomienia grup wsparcia koleżeńskiego,
 - aktywizacji zawodowej.
 - c) Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie inicjowania i wspierania systemowych rozwiązań umożliwiających podjęcie pracy:
 - tworzenia spółdzielni socjalnych,
 - samozatrudnienia.
 - d) Wspieranie Powiatowego Urzędu Pracy w organizowaniu pomocy w aktywnym poszukiwaniu pracy, w tym udostępnianie prasy z ofertami pracy, pomoc w przygotowywaniu dokumentów aplikacyjnych, bezpłatne udostępnianie telefonu do przeprowadzania rozmów z pracodawcami, doradztwo;
 - e) Udział w partnerstwach (krajowych i międzynarodowych) na rzecz aktywizacji lokalnego rynku pracy;
 - f) Współudział w realizacji programów przeciwdziałania bezrobociu w ramach funduszy strukturalnych.

4. Odbiorcy bezpośredni:

- 1) Osoby bezrobotne;
- 2) Osoby poszukujące pracy;
- 3) Uczniowie szkół średnich i zawodowych;
- 4) Studenci;
- 5) Osoby zagrożone utratą pracy.

5. Partnerzy:

- 1) Powiatowy Urząd Pracy;
- 2) Inne instytucje rynku pracy;
- 3) Organizacje pozarządowe;
- 4) Kościoły i związki wyznaniowe;
- 5) Szkoły (w tym szkoły wyższe);
- 6) Przedsiębiorcy;
- 7) Jednostki organizacyjne gminy.

Rozdział III - BEZDOMNOŚĆ I WYKLUCZENIE SPOŁECZNE

1. Stan prawny:

Za realizację zadań w zakresie rozwiązywania problemów bezdomności, w największym stopniu odpowiedzialna jest gmina.

Do zadań własnych gminy związanych z problemem bezdomności należy, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej:

- udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
- praca socjalna prowadzona z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej oraz ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokajania potrzeb członków społeczności;
- podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy.

Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 roku (Dz.U.01.71.733 z późn. zm.) o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy, zobowiązuje gminy do wydzielenia części lokali, z zasobu mieszkaniowego, i przeznaczenia na wynajem jako lokale socjalne, co również przyczynia się do ograniczania zjawiska pozostawiania ludzi bez dachu nad głową.

2. Cele operacyjne:

- 1) Ograniczenie zjawiska bezdomności i zapobieganie jego powstawaniu;
- 2) Wspieranie i promocja modelowych rozwiązań w zakresie radzenia sobie z problemem marginalizacji i wykluczenia społecznego wynikającym z bezdomności;
- 3) Współpraca z instytucjami, organizacjami pozarządowymi i osobami zainteresowanymi zapobieganiem degradacji społecznej członków społeczności lokalnej;
- 4) Aktywizacja środowisk i osób wykluczonych społecznie do podejmowania użytecznych ról i funkcji społeczno - zawodowych;

- 5) Wspieranie inicjatyw mających na celu powstawanie i rozwój infrastruktury edukacyjnej dla osób i grup marginalizowanych i zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- 6) Rozwój infrastruktury mieszkaniowej i taniego budownictwa mieszkaniowego;
- 7) Wspieranie inicjatyw na rzecz kobiet bezdomnych i zagrożonych bezdomnością;
- 8) Wspieranie rozwoju przedsięwzięć w obszarze ekonomii społecznej.

3. Zadania do realizacji:

- 1) Zadania własne gminy:
 - a) Wspieranie nowych inicjatyw na rzecz osób zagrożonych bezdomnością;
 - b) Rozbudowa zintegrowanego systemu usług socjalnych dla osób wykluczonych społecznie, świadczonych przez podmioty publiczne i pozarządowe, obejmującego:
 - udzielanie schronienia,
 - pomoc psychologiczno – terapeutyczną,
 - tworzenie miejsc edukacji socjalnej,
 - pomoc prawną,
 - c) Wspieranie organizacji pozarządowych w tworzeniu i prowadzeniu placówek socjalno – edukacyjnych, punktów konsultacyjno – interwencyjnych.
 - d) Budowa mieszkań socjalnych.
 - e) Tworzenie mieszkań socjalnych monitorowanych dla osób bezdomnych znajdujących się w procesie wychodzenia z bezdomności, w tym mieszkań remontowanych przez te osoby.
- 2) Współpraca z samorządami innych szczebli oraz podmiotami innych sektorów życia publicznego w zakresie realizacji ich zadań:
 - a) Inicjowanie i wspieranie działań na rzecz taniego budownictwa mieszkaniowego;

4. Odbiorcy bezpośredni:

- 1) Osoby bezdomne;
- 2) Osoby zagrożone bezdomnością;
- 3) Osoby wykluczone społecznie.

5. Partnerzy:

- 1) Organizacje pozarządowe;
- 2) Kościoły, związki wyznaniowe;
- 3) Osoby fizyczne podejmujące inicjatywy na rzecz osób bezdomnych;
- 4) Spółdzielnie mieszkaniowe;
- 5) Osoby bezdomne i zagrożone bezdomnością;
- 6) Policja.

Rozdział IV - NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ

1. Stan prawny:

Za realizację systemowych form wsparcia dla osób niepełnosprawnych w największej mierze odpowiedzialny jest samorząd powiatowy. Zadania gminy koncentrują się na bezpośredniej pomocy niepełnosprawnym, obejmującej zasiłki z ustawy o pomocy społecznej, pracę socjalną oraz prowadzenie ośrodków wsparcia i środowiskowych domów samopomocy o zasięgu gminnym.

Zadania na rzecz osób niepełnosprawnych określone są w kilku ustawach.

Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (DZ.U. 97.123.776 z późn. zm.) określa zadania, których wykonywanie należy do administracji rządowej oraz administracji samorządowej - na szczeblu województwa i powiatu.

Zadania gminy w tym obszarze zawarte są w ustawie o pomocy społecznej i należy do nich:

- prowadzenie i zapewnienie miejsc w ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki;
- praca socjalna prowadzona z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej oraz ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokajania potrzeb członków społeczności;
- prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. 94.111.535 z późn. zm.) nakłada na jednostki organizacyjne i inne podmioty działające na podstawie ustawy o pomocy społecznej, w porozumieniu z zakładami psychiatrycznej opieki zdrowotnej, zadanie polegające na organizowaniu na obszarze swojego działania oparcia społecznego dla osób, które z powodu choroby psychicznej lub upośledzenia umysłowego mają poważne trudności w życiu codziennym, zwłaszcza w kształtowaniu swoich stosunków z otoczeniem, w zakresie edukacji, zatrudnienia oraz w sprawach bytowych.

Ustawa z dnia 7 lipca 1994 prawo budowlane (Dz.U.06.156.1118) określa, iż obiekty budowlane powinny posiadać niezbędne warunki umożliwiające osobom niepełnosprawnym, w szczególności poruszającym się na wózkach inwalidzkich, korzystanie z nich. Za wykonanie przepisów odpowiedzialni są zawsze właściciele budynków.

Ustawa z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty (Dz.U.04.256.2572 z późn. zm.) zobowiązuje jednostki samorządu terytorialnego właściwe ze względu na miejsce zamieszkania dziecka, do których zadań własnych należy prowadzenie przedszkoli lub szkół, do zapewnienia odpowiedniej formy kształcenia dziecku niepełnosprawnemu w przedszkolu specjalnym, albo w przedszkolu, szkole podstawowej lub gimnazjum, ogólnodostępnych lub integracyjnych.

2. Cele operacyjne:

- 1) Tworzenie w Gminie Sompolno osobom niepełnosprawnym takich warunków, aby mogły aktywnie uczestniczyć w życiu społeczności lokalnej na miarę swoich możliwości i potrzeb, a osobom pełnosprawnym pozwalały traktować niepełnosprawnych z należną im godnością;
- 2) Wspieranie odpowiednich podmiotów w tworzeniu warunków do zachowania samodzielności i niezależności osób niepełnosprawnych poprzez rozwój kompleksowego systemu usług specjalistycznych i rehabilitacyjnych;
- 3) Rozwój systemu edukacji dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin oraz szeroko zakrojonych akcji edukacyjnych skierowanych do społeczności lokalnej;
- 4) Wspieranie i inicjowanie działań w zakresie likwidacji barier architektonicznych i komunikacyjnych.

3. Zadania do realizacji:

- 1) Zadania własne gminy:
 - a) Utworzenie dziennych placówek wsparcia dla osób niepełnosprawnych, a w szczególności:
 - organizowanie placówek krótkotrwałego pobytu takich jak: warsztaty terapii zajęciowej, środowiskowe domy samopomocy;
 - b) Tworzenie i umacnianie już istniejących form oparcia i pomocy w środowisku domowym i lokalnym:
 - usługi specjalistyczne dla osób niepełnosprawnych,
 - wspieranie rozwoju organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych;
 - c) Zwiększanie dostępu osobom niepełnosprawnym do edukacji i rozwój systemu oświaty:
 - systematyczne przystosowywanie budynków gminnych przedszkoli i szkół (likwidacja barier architektonicznych),
 - zatrudnianie i szkolenie fachowej kadry do pracy w gminnych integracyjnych placówkach oświatowych,
 - tworzenie w miarę potrzeb nowych oddziałów integracyjnych w gminnych szkołach i przedszkolach;
 - d) Wspieranie i inicjowanie zadań związanych z likwidacją barier architektonicznych i komunikacyjnych, polegających między innymi na:
 - stosowaniu różnych sposobów orientacji ułatwiających poruszanie się,
 - systematycznym przystosowywaniu ciągów komunikacyjnych (obniżanie krawężników, platformy wyrównujące poziomy i wykonanie poręczy),
 - systematycznym przystosowywaniu obiektów użyteczności publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych,
 - tworzeniu i oznaczaniu miejsc parkingowych dla osób niepełnosprawnych,
 - likwidacji barier w lokalach mieszkalnych będących w zasobach gminy,

- 2) Współpraca z samorządami innych szczebli oraz podmiotami innych sektorów życia publicznego w zakresie realizacji ich zadań:
- a) Współpraca z samorządem powiatowym w organizowaniu działań zwiększających aktywność zawodową osób niepełnosprawnych, przede wszystkim poprzez:
 - zajęcia warsztatowe dla niepełnosprawnych,
 - zakłady aktywności zawodowej,
 - wspieranie akcji promujących zatrudnianie osób niepełnosprawnych.
 - b) Współpraca z samorządem powiatowym, innymi gminami, organizacjami pozarządowymi oraz służbą zdrowia, w organizowaniu i wspieraniu dziennych i całodobowych placówek wsparcia dla osób niepełnosprawnych, w szczególności hospicjum stacjonarnego.
 - c) Współdziałanie z organizacjami pozarządowymi w zakresie poprawy dostępności do informacji poprzez:
 - zwiększanie umiejętności korzystania z komputerów przez osoby niepełnosprawne,
 - zwiększanie dostępu do internetu,
 - wydawnictwa informacyjne,
 - prowadzenie punktów informacyjnych dla osób niepełnosprawnych.
 - d) Współpraca z samorządem powiatowym w zwiększaniu dostępu osobom niepełnosprawnym do edukacji:
 - systematyczne przystosowywanie budynków szkół (likwidacja barier architektonicznych),
 - zatrudnianie i szkolenie fachowej kadry do pracy w oświatowych placówkach integracyjnych,
 - inspirowanie do tworzenia oddziałów integracyjnych w szkołach ponadgimnazjalnych,
 - ułatwianie dostępu uczniom niepełnosprawnym do informacji oraz do sprzętu rehabilitacyjnego łagodzącego skutki niepełnosprawności,
 - prowadzenie działań profilaktycznych i rehabilitacyjnych;
 - e) Wspieranie samorządu powiatowego i organizacji pozarządowych w tworzeniu programów edukacyjno - integracyjnych dla dorosłych.
 - f) Wspieranie działalności organizacji pozarządowych działających w imieniu i na rzecz osób niepełnosprawnych.

4. Odbiorcy bezpośredni:

- 1) Osoby niepełnosprawne ze szczególnym uwzględnieniem dzieci;
- 2) Członkowie rodzin i opiekunowie osób niepełnosprawnych;
- 3) Osoby długotrwale chore;
- 4) Osoby pełnosprawne.

5. Partnerzy:

- 1) Organizacje pozarządowe;
- 2) Kościoły i związki wyznaniowe;
- 3) Szkoły i przedszkola, w szczególności integracyjne;
- 4) Jednostki organizacyjne gminy.

Rozdział V - STAROŚĆ

1. Stan prawny:

Prowadzenie działań na rzecz ludzi w podeszłym wieku zostało przez ustawodawcę rozłożone na wszystkie szczeble samorządu – wojewódzki (nadzór nad domami pomocy społecznej), powiatowy (domy pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym) oraz gminny.

Zadania gminy na rzecz osób w wieku podeszłym określa ustawa o pomocy społecznej i należą do nich:

- organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania;
- prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki;
- kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu, w tym w domach ponadgminnych;
- praca socjalna prowadzona z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej oraz ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokajania potrzeb członków społeczności.

2. Cele operacyjne:

- 1) Przeciwdziałanie izolacji i wykluczeniu społecznemu ludzi starych;
- 2) Poszerzenie i poprawa świadczonych usług;
- 3) Podnoszenie świadomości społeczeństwa o potrzebach i problemach ludzi starych;
- 4) Aktywizacja społeczności lokalnej na rzecz ludzi starych.

3. Zadania do realizacji

- 1) Zadania własne gminy:
 - a) Rozbudowa systemu pomocy osobom starym w ich środowisku zamieszkania:
 - usługi opiekuńcze świadczone przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sompolnie,
 - rozwój i wspieranie usług opiekuńczych świadczonych przez organizacje pozarządowe i osoby prywatne,
 - stworzenie bazy danych o osobach i placówkach świadczących usługi opiekuńcze i pielęgniarstwo,
 - wspieranie programów wolontariackich.
 - b) Utworzenie domu pomocy społecznej dziennego pobytu jako ośrodka wsparcia dla osób starszych z terenu miasta i gminy Sompolno.
 - c) Wspieranie działalności „Klubu Seniora”.
 - d) Wspieranie i promowanie akcji służących podnoszeniu świadomości społeczeństwa o potrzebach i problemach ludzi starych.
- 2) Współpraca z samorządami innych szczebli oraz podmiotami innych sektorów życia publicznego w zakresie realizacji ich zadań:
 - a) Współpraca z powiatowymi domami pomocy społecznej i zakładami opiekuńczo - leczniczymi;
 - b) Szerzenie idei i pomoc w organizowaniu:

- rodzinnych domów pomocy,
- pomocy sąsiedzkiej;
- c) Współpraca z instytucjami, organizacjami pozarządowymi, kościołami, związkami wyznaniowymi, które prowadzą działania na rzecz ludzi starych.

4. Odbiorcy bezpośredni:

- 1) Osoby w wieku poprodukcyjnym.

5. Partnerzy:

- 1) Jednostki organizacyjne gminy;
- 2) Inne domy pomocy społecznej i zakłady opieki zdrowotnej;
- 3) Organizacje pozarządowe;
- 4) Kościoły i związki wyznaniowe;
- 5) Policja.

Rozdział VI - PROBLEMY OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE

1. Stan prawny:

Ustawa o pomocy społecznej nakłada obowiązek realizacji istotnych zadań w obszarze rozwiązywania problemów opiekuńczo-wychowawczych, zarówno na samorząd gminny, jak i powiatowy. Do zadań powiatu należy przede wszystkim tworzenie i wdrażanie programów pomocy dziecku i rodzinie oraz prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego, o zasięgu ponadgminnym.

Zadania gminy w zakresie rozwiązywania problemów opiekuńczo - wychowawczych określa ustawa o pomocy społecznej i należy do nich:

- tworzenie gminnego systemu profilaktyki i opieki nad rodziną;
- prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego, o zasięgu gminnym
- prowadzenie i zapewnienie miejsc w ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki (w tym domów o zasięgu gminnym, dla samotnych matek z dziećmi);
- praca socjalna prowadzona z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej oraz ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokajania potrzeb członków społeczności.

2. Cele operacyjne:

- 1) Promowanie rodziny jako wartości;
- 2) Wspieranie i usprawnianie systemu wsparcia dla rodziny: psychologicznego, prawnego, socjalnego.

3. Zadania do realizacji:

1) Zadania własne gminy:

- a) Opracowanie i wdrażanie programów pracy z rodziną mających na celu zminimalizowanie przyczyn dysfunkcji, uwzględniających zmianę modelu pracy z kompensacyjnego na stymulujący i wspierający;
- b) Doskonalenie metod i technik pracy socjalnej z rodziną;
- c) Pomoc w wyrównywaniu szans edukacyjnych i społecznych dzieci i dorosłych:
 - przygotowanie i prowadzenie kursów podnoszących kwalifikacje osób pomagających,
 - realizacja programów rządowych i lokalnych na rzecz rodziny;

2) Współpraca z samorządami innych szczebli oraz podmiotami innych sektorów życia publicznego w zakresie realizacji ich zadań:

- a) Współpraca z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz rodziny;
- b) Współpraca z różnymi podmiotami w wyrównywaniu szans edukacyjnych i społecznych dzieci i dorosłych:
 - współdziałanie w realizacji programów wolontariackich przez organizacje pozarządowe,
 - organizacja douczania,
 - wspieranie podmiotów prowadzących placówki opiekuńczo - wychowawcze wsparcia dziennego oraz organizujących wypoczynek letni i zimowy.

4. Odbiorcy bezpośredni:

- 1) rodziny mieszkające na terenie gminy Sompolno.

5. Partnerzy:

- 1) Sąd Rejonowy (kuratorzy ds. rodziny i nieletnich);
- 2) Placówki oświatowe (pedagodzy);
- 3) Placówki opiekuńczo-wychowawcze;
- 4) Organizacje pozarządowe;
- 5) Kościoły, związki wyznaniowe;
- 6) Jednostki organizacyjne gminy.

Rozdział VII - SIEROCTWO SPOŁECZNE

1. Stan prawny:

Najistotniejsze zadania w zakresie łagodzenia skutków sieroctwa społecznego i przeciwdziałania jego powstawaniu, nałożono na samorząd powiatowy (rodziny zastępcze, całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze, placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym, pomoc finansowa dla osób opuszczających tego typu placówki).

Zadania gminy w zakresie organizowania pomocy dzieciom, całkowicie i częściowo pozbawionym opieki rodziców określa ustawa o pomocy społecznej i należy do nich:

- prowadzenie i zapewnienie miejsc w placówkach opiekuńczo - wychowawczych wsparcia dziennego lub mieszkaniach chronionych;

- praca socjalna prowadzona z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej oraz ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokajania potrzeb członków społeczności.

2. Cele operacyjne:

- 1) Wspieranie rodzin mających trudności w wypełnianiu swoich obowiązków;
- 2) Zorganizowanie na terenie gminy systemu oparcia społecznego dla dzieci opuszczających placówki opiekuńczo – wychowawcze.

3. Zadania do realizacji:

- 1) Zadania własne gminy:
 - a) Opracowanie programu współpracy Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sompólnie z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, organizacjami pozarządowymi oraz placówkami opiekuńczo - wychowawczymi (rodzinami zastępczymi);
 - b) Opracowanie systemu pracy z rodziną biologiczną dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo – wychowawczych;
- 2) Współpraca z samorządami innych szczebli oraz podmiotami innych sektorów życia publicznego w zakresie realizacji ich zadań:
 - a) Wspieranie samorządu powiatowego w tworzeniu systemu adaptacji do samodzielnego życia dla wychowanków opuszczających placówki opiekuńczo – wychowawcze, w tym:
 - tworzenie mieszkań chronionych,
 - organizowanie pomocy edukacyjno-terapeutycznej.

4. Odbiorcy bezpośredni:

- 1) Dzieci przebywające w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i kadra tych placówek;
- 2) Dzieci opuszczające placówki opiekuńczo-wychowawcze;
- 3) Rodziny biologiczne dzieci przebywających w placówkach.

5. Partnerzy:

- 1) Organizacje pozarządowe;
- 2) Kościoły i związki wyznaniowe;
- 3) Rodziny zastępcze;
- 4) Domy Dziecka;
- 5) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.

Rozdział VIII - PRZEMOC W RODZINIE

1. Stan prawny:

Podział zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i likwidowania jej skutków został dokonany w ustawie z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U.05.180.1493) oraz w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, przy czym do zadań powiatu w tym zakresie należy przede wszystkim:

- tworzenie i prowadzenie ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;
- prowadzenie ośrodków interwencji kryzysowej;
- tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;
- opracowywanie i realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Do zadań gminy należy w szczególności:

- tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- opracowywanie i realizacja programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- prowadzenie gminnych ośrodków wsparcia.

2. Cele operacyjne:

- 1) Utrzymanie i rozwój gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 2) Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 3) Udzielanie pomocy ośrodkom wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.

3. Zadania do realizacji:

- 1) Zadania własne gminy:
 - a) Rozwijanie i wspieranie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie z uwzględnieniem działań profilaktycznych i edukacyjnych;
 - b) Wzmacnianie lokalnej koalicji wspierającej i inicjującej działania pomocowe na rzecz ofiar, świadków i sprawców przemocy w ramach istniejącej infrastruktury pomocowej;
 - c) Działania informacyjne:
 - popularyzacja idei procedury „Niebieskiej Karty”,
 - prowadzenie akcji informacyjnych;
 - d) Udzielanie pomocy specjalistycznej:
 - prawnej,
 - psychologicznej,
 - socjalnej,
 - telefon zaufania;
 - e) Prowadzenie i wspieranie akcji profilaktycznych i edukacyjnych:
 - środowiskowych (udział w akcjach i kampaniach),
 - szkolenie pracowników służb społecznych;

- 2) Współpraca z samorządami innych szczebli oraz podmiotami innych sektorów życia publicznego w zakresie realizacji ich zadań:
 - a) Wspieranie samorządu powiatowego w udzielaniu pomocy interwencyjnej ofiarom przemocy w rodzinie;
 - b) Współpraca w udzielaniu pomocy specjalistycznej:
 - prawnej,
 - psychologicznej,
 - socjalnej;
 - c) Wspieranie rozwoju ruchów samopomocowych;
 - d) Współpraca z różnymi podmiotami w opracowywaniu i realizacji programów ochrony ofiar przemocy;
 - e) Współpraca z ośrodkami wsparcia oferującymi pomoc ofiarom przemocy;
 - f) Współudział z innymi gminami powiatu konińskiego w opracowaniu i realizacji powiatowego programu korekcyjno - edukacyjnego pracy ze sprawcami przemocy;
 - g) Współpraca z Ośrodkiem Pomocy Rodzinie i Interwencji Kryzysowej w Ślesinie jednostką podległą Powiatowemu Centrum Pomocy Rodzinie w Koninie w działaniach związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie

4. Odbiorcy bezpośredni:

- 1) Ofiary przemocy domowej;
- 2) Dzieci ofiar i świadkowie przemocy domowej;
- 3) Społeczność lokalna;
- 4) Pracownicy służb społecznych (instytucji i organizacji);
- 5) Sprawcy przemocy.

5. Partnerzy:

- 1) Sąd Rejonowy;
- 2) Policja;
- 3) Szkoły;
- 4) Organizacje pozarządowe;
- 5) Kościoły, związki wyznaniowe;
- 6) Placówki służby zdrowia;
- 7) Poradnie Leczenia Uzależnień od Środków Psychoaktywnych;
- 8) Gminna Komisja Rozwiązywania problemów Alkoholowych;
- 9) Zakłady Karne.

Rozdział IX - UZALEŻNIENIA

Opis problemu, cele operacyjne oraz zadania do realizacji określone są w uchwalanych corocznie przez Radę Miejską Sompolna programach – Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnym Programie Przeciwdziałania Narkomanii.

**PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ**

Roman Bednarek